

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSR ze dne 21.06.1960, sp. zn. 6 Tz 41/60, ECLI:CZ:NS:1960:6.TZ.41.1960.1

Číslo: 53/1960

Právní věta: Výnimočnost ustanovenia § 217 ods. 4 tr. por. o tom, kedy sa môže vykonať hlavné pojednávanie v neprítomnosti obžalovaného, je zjavná už z ustanovenia § 1 ods. 2 tr. por., podľa ktorého všetky orgány činné v trestnom konaní musia trestné veci prejednávať tak, aby prejednanie pôsobilo výchovne na osobu, proti ktorej sa trestné konanie vedie. Už trestná sadzba (ktorej horná hranica je päť rokov) a tvrdenia obžaloby, podľa ktorej mal obžalovaný svojou nedbanlivosťou zaviniť ťažkú ujmu na zdraví človeka s trvalými následkami a spôsobiť škodu na majetku v socialistickom vlastníctve v sume 31 249,71 Kčs, ako aj poprenie príčinnej súvislosti obžalovaným pri jeho veľmi stručnom výsluchu v administratívnom konaní, svedčí o tom, že nie je splnená ďalšia nezbytná podmienka uvedená v § 217 ods. 4 písm. c) tr. por., totiž, aby pre malú závažnosť veci a pre jasnosť dôkazného materiálu bolo možné spolahlivo rozhodnúť i bez prítomnosti obžalovaného.

Soud: Nejvyšší soud ČSR

Datum rozhodnutí: 21.06.1960

Spisová značka: 6 Tz 41/60

Číslo rozhodnutí: 53

Číslo sešitu: 9

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Dokazování, Doprava, Hlavní líčení, Obhájce, Obžaloba, Příčinná souvislost, Svědci

Předpisy: 86/1950 Sb. § 222

§ 217

§ 246 64/1956 Sb. § 6

§ 271

§ 274

§ 280

§ 293

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 53/1960 sb. rozh.

Výnimočnost ustanovenia § 217 ods. 4 tr. por. o tom, kedy sa môže vykonať hlavné pojednávanie v neprítomnosti obžalovaného, je zjavná už z ustanovenia § 1 ods. 2 tr. por., podľa ktorého všetky orgány činné v trestnom konaní musia trestné veci prejednávať tak, aby prejednanie pôsobilo výchovne na osobu, proti ktorej sa trestné konanie vedie.

Už trestná sadzba (ktorej horná hranica je päť rokov) a tvrdenia obžaloby, podľa ktorej mal obžalovaný svojou nedbanlivosťou zaviniť ťažkú ujmu na zdraví človeka s trvalými následkami a spôsobiť škodu na majetku v socialistickom vlastníctve v sume 31 249,71 Kčs, ako aj poprenie príčinnej súvislosti obžalovaným pri jeho veľmi stručnom výsluchu v administratívnom konaní, svedčí o tom, že nie je splnená ďalšia nezbytná podmienka uvedená v § 217 ods. 4 písm. c) tr. por., totiž, aby pre malú závažnosť veci a pre jasnosť dôkazného materiálu bolo možné spoľahlivo rozhodnúť i bez prítomnosti obžalovaného.

(Rozhodnutie Najvyššieho súdu z 21. júna 1960 - 6 Tz 41/60.)

Ľudový súd v Komárne uznal obžalovaného vinným trestným činom ublíženia na zdraví z nedbanlivosti podľa § 222 ods. 1, 2 tr. zák. a poškodzovania majetku v socialistickom vlastníctve podľa § 246 ods. 1, 2 tr. zák. a uložil mu zato podmienený trest odňatia slobody na 18 (osemnásť) mesiacov.

Krajský súd v Nitre na odvolanie obvineného napadnutý rozsudok ľudového súdu v celom rozsahu zrušil, uznal však obvineného stejnými trestnými činmi a uložil mu podmienený rest odňatia slobody na 8 (osem) mesiacov, keď pozmenil skutkové zistenia tak, že obvinený spáchal trestné činy tým, že 4. februára 1959 na ceste Zlatná na Ostrove - Komárno ako vodič nákladného auta vezúc cisternu naplnenú mliekom a mliečne konve, v dôsledku únavy vbehol s autom do priekopy, kde v dôsledku neupevnenia cisterny došlo k stlačeniu kabíny a k vyliatiu mlieka a k poškodeniu auta, pričom závozník utrpel ťažkú ujmu na zdraví.

Najvyšší súd na sťažnosť pre porušenie zákona podanej predsedom Najvyššieho súdu zrušil rozsudok Krajského súdu v Nitre, na odvolanie obžalovaného zrušil tiež rozsudok Ľudového súdu v Komárne a trestné stíhanie obžalovaného podľa § § 6 písm. a), 280, 271 tr. por. a čl. V. rozhodnutia prezidenta republiky o amnestii z 9. mája 1960 zastavil.

Z odôvodnenia:

Predseda Najvyššieho súdu v sťažnosti pre porušenie zákona vytýka, že krajský súd ako súd odvolací nenapravil vadu v postupe konania ľudového súdu spočívajúcu v tom, že súd konal v neprítomnosti obžalovaného, hoci na to neboli zákonné predpoklady.

Najvyšší súd podľa § 293 tr. por. preskúmal správnosť všetkých výrokov napadnutého rozhodnutia, ako aj konania, ktoré mu predchádzalo a spoznal, že zákon bol porušený v ustanovení § 274 ods. 1 písm. d) tr. por.

Podľa obsahu zápisnice o hlavnom pojednávaní u ľudového súdu konal súd hlavné pojednávanie a vyhlásil rozsudok v neprítomnosti obvineného, hoci bol prípisom KÚNZ, fakultná nemocnica v Bratislave včas upozornený, že obvinený sa nebude môcť pojednávania zúčastniť, keďže je v ústavnom liečení.

Podľa § 217 ods. 4 tr. por. v neprítomnosti obžalovaného, ak nejde o konanie proti ušlému, je možné hlavné pojednávanie vykonať iba výnimočne, a to ak sú tu súčasne tieto podmienky: a) obžaloba bola obžalovanému riadne doručená a obžalovaný bol na hlavné pojednávanie včas a riadne predvolaný, b) o skutku, ktorý je predmetom obžaloby, bol obžalovaný už niektorým orgánom činným v trestnom konaní vypočutý a boli dodržané ustanovenia o oboznámení obžalovaného s výsledkami prípravného konania, c) súd pre malú závažnosť veci a pre jasnosť dôkazného materiálu je toho názoru, že vec možno aj bez prítomnosti obžalovaného spoľahlivo rozhodnúť.

Ide o dôležité ustanovenie trestného poriadku, ktorého účelom je zabezpečiť práva obžalovaného na obhajobu a náležité zistenie skutočnej pravdy. Výnimočnosť ustanovenia § 217 ods. 4 tr. por. o tom,

kedy sa môže vykonať hlavné pojednávanie v neprítomnosti obžalovaného, je zjavná už z ustanovenia § 1 ods. 2 tr. por., podľa ktorého všetky orgány činné v trestnom konaní musia trestné veci prejednávať tak, aby prejednanie pôsobilo výchovne na osobu, proti ktorej sa trestné konanie vedie. To je však možné spravidla zaistiť iba vtedy, keď je obžalovaný pri prejednaní veci osobne prítomný.

V súdenom prípade boli splnené podmienky uvedené v § 217 ods. 4 písm. a), b) tr. por. Obžaloba bola obžalovanému riadne doručená, obžalovaný bol na hlavné pojednávanie včas a riadne predvolaný, o skutku, ktorý je predmetom obžaloby, bol vypočutý orgánom činným v trestnom konaní i keď nie podrobne a boli dodržané ustanovenia o vznesení obvinenia a oboznámení obžalovaného s výsledkami prípravného konania.

Podľa spisu nebola však splnená ďalšia nezbytná podmienka uvedená v § 217 ods. 4 písm. c) tr. por., totiž, aby pre malú závažnosť veci a pre jasnosť dôkazného materiálu bolo možné spoľahlivo rozhodnúť i bez prítomnosti obžalovaného.

Predovšetkým obžalovaný bol obžalobou stíhaný pre dva trestné činy, z ktorých na trestný čin ublíženia na zdraví z nedbanlivosti podľa § 222 ods. 1, 2 tr. zák. je stanovená trestná sadzba na jeden až päť rokov. Už z tejto trestnej sadzby je zrejmé, že nejde o vec malej závažnosti. To je zrejmé tiež zo skutku uvedeného v obžalobe, podľa ktorej mal obžalovaný svojou nedbanlivosťou zaviniť ťažkú ujmu na zdraví človeka s trvalými následkami a spôsobiť škodu na majetku v socialistickom vlastníctve v sume 31 249,71 Kčs.

Ani dôkazný materiál nie je však taký jasný, aby bolo možné vec spoľahlivo rozhodnúť aj bez prítomnosti obžalovaného na hlavnom pojednávaní. Obžalovaný bol sám pri dopravnej nehode ťažko zranený a jeho výsluch v administratívnom konaní je veľmi stručný, pričom obžalovaný poprel, že by sa dopustil nejakej nedbanlivosti, ktorá by bola v príčinnej súvislosti s dopravnou nehodou a uviedol, že keď išiel na rovnej vozovke rýchlosťou asi 45 km za hodinu, naraz pocítil, že sa auto približuje k pravej priekope a že sa nachádza v zlej situácii a čo sa dialo potom už nevie, lebo upadol do bezvedomia. Podľa jeho názoru príčinou dopravnej nehody bolo, že cisterna na mlieko nebola riadne upevnená na vozidle a došlo k posunutiu cisterny na ložnej ploche auta a k strhnutiu tohto do priekopy.

Krajský súd ako súd odvolací konal tiež v neprítomnosti obvineného a v jeho neprítomnosti vykonal dôkaz výsluchom znalca z odboru automobilizmu, pričom obvinený nemal možnosť sa k záverom znalca vyjádriť. To bolo potrebné už preto, že i súdny znalec nachádza hlavnú príčinu dopravnej nehody v tom, že došlo k posunutiu cisterny s mliekom, ktorej umiestnenie podľa znaleckého posudku bolo iba provizórne. Spoluzavinenie obvineného zvažuje znalec iba v tom, že obvinený v dôsledku únavy vozidlo neovládal a včas nezastavil. Bolo preto najmä potrebné, aby sa obvinený vyjadril k záverom znalca týkajúcim sa jeho spoluzavinenia.

Podľa § 247 ods. 1 písm. d) tr. por. odvolací súd zruší na neverejnom zasadaní napadnutý rozsudok a vráti vec na nové prejednanie v prvej stolici, ak zistí, že bolo pojednávané v neprítomnosti obžalovaného, hoci na to neboli zákonné predpoklady.

Zo slov zákona „... odvolací súd zruší ...“ plynie, že odvolací súd v prípade tejto závažnej procesnej vady je povinný po zrušení rozhodnutia súdu prvej stolice vec vrátiť na nové prejednanie v prvej stolici a nemôže sám, hoci i po doplnení dokazovania vo veci rozhodnúť. Už z toho skutku, že odvolací súd považoval za potrebné doplniť dokazovanie výsluchom znalca z odboru automobilizmu, mohol krajský súd spoznať, že neboli splnené podmienky pre vykonanie hlavného pojednávania v neprítomnosti obžalovaného, lebo takým postupom boli porušené základné práva tohto obžalovaného na obhajobu, ktoré súčasne boli dôležité aj na správne zistenie jeho konania.

Rozsudkom krajského súdu bol preto porušený zákon v ustanovení § 274 ods. 1 písm. d) tr. por.